

«ΣΥΝΑΨΕΙΣ»
Αναδρομική έκθεση ζωγραφικής και χαρακτικής
του ΜΑΡΤΙΝΟΥ ΓΑΒΑΘΑ
στην Πινακοθήκη Δήμου Αθηναίων

16 Μαΐου - 29 Ιουνίου 2025

Από τις 16 Μαΐου έως τις 29 Ιουνίου 2025 η Πινακοθήκη Δήμου Αθηναίων θα φιλοξενήσει την **πρώτη αναδρομική έκθεση του ζωγράφου και χαράκτη Μαρτίνου Γαβαθά, με τίτλο «Συνάψεις»,** η οποία πραγματοποιείται με την υποστήριξη του [Οργανισμού Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας Δήμου Αθηναίων \(ΟΠΑΝΔΑ\)](#), σε επιμέλεια της Ελισάβετ Πλέσσα.

Στην έκθεση **θα παρουσιαστούν περίπου 90 έργα** του καλλιτέχνη σε χαρτί, καμβά και ξύλο, καθώς και έργα που δημιούργησε με μια προσωπική τεχνική κολάζ ξυλογραφίας. Συνδέοντας το έξω με το μέσα, το φανταστικό με το πραγματικό, το παρελθόν με το παρόν, ο συγκερασμός των αντιθέτων, τόσο σε εννοιολογικό όσο και σε εικαστικό επίπεδο, αποτελεί κυρίαρχο στόχο των αναζητήσεων του Μαρτίνου Γαβαθά, που γεννήθηκε στην Εύβοια το 1943 και πέθανε στην Αθήνα, αιφνίδια, στις 4 Μαρτίου.

Το έργο του Γαβαθά, ο οποίος δίδαξε σχέδιο και ζωγραφική στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών από το 1977 έως το 2006, είναι εξαιρετικά σύνθετο. Δημιουργώντας μικρά και μεγάλα έργα αντιστικτικά, ανάμεσα στη ζωγραφική και τη χαρακτική, θέλησε τη συνύπαρξη ενός θεωρητικού και καλλιτεχνικού έργου, την εικαστική διατύπωση ενός φιλοσοφικού υπόβαθρου και τη σύναψη των εννοιακών και οπτικών πτυχών της εικόνας, όπου όμως τον πρώτο λόγο έχει πάντα η οπτική συγκίνηση.

Η αναδρομική αυτή παρουσίαση ακολουθεί μια γραμμική χρονολογική πορεία, όμως οι τέσσερις ενότητες της περιέχουν συγχρόνως έργα από όλες τις περιόδους της δημιουργικής πορείας του Μαρτίνου Γαβαθά, προκειμένου να αναδειχθούν οι εκλεκτικές συγγένειες ανάμεσα στους εικαστικούς και ιδεολογικούς άξονες που διατρέχουν τις σκέψεις και το έργο του καλλιτέχνη.

Η έκθεση ξεκινά με τις πρώιμες δημιουργίες του Μαρτίνου Γαβαθά, όπου σε σκηνές της καθημερινότητας διακρίνεται η ευαισθησία της εφηβικής ματιάς του. Αργότερα, τη δεκαετία του 1970, σε λεπτεπίλεπτα τοπία και σε νεκρές φύσεις διαφαίνεται η επιρροή της χαρακτικής με τις γωνιώδεις φόρμες της ξυλογραφίας, που τον οδηγούν σε μια κυβιστική προσέγγιση του χώρου και της ανθρώπινης μορφής, με ολοφάνερη την αγάπη του για τον Μπρακ. **Η δεύτερη ενότητα της έκθεσης** παρουσιάζει δύο φαινομενικά ασύνδετες πτυχές του έργου του Γαβαθά, που αποτέλεσαν και το περιεχόμενο της μοναδικής ατομικής έκθεσής του (Αίθουσα Τέχνης Μέδουσα, Αθήνα, 1986). Πάνω σε στρώσεις υλικών και αποσπασματικών εικόνων, σε τρεις μνημειακές συνθέσεις, οι οποίες στην Πινακοθήκη Δήμου Αθηναίων παρουσιάζονται με ιδιαίτερο τρόπο, ο Γαβαθάς ζωγραφίζει το βλέμμα του, τη συνομιλία του με συγκεκριμένα έργα της ελληνικής και της παγκόσμιας τέχνης –Φαγιούμ, Βαν Γκογκ, Ρόθκο, Χόκνι, Τσαρούχης– και τη σχέση της δικής του τέχνης μαζί τους, τοποθετώντας τους

εικαστικούς αναστοχασμούς του, αλλά και την ίδια του τη μορφή, ανάμεσα στον ζωγραφικό και στον πραγματικό χώρο, ανάμεσα στον καμβά και στο εργαστήριό του. Ταυτόχρονα, όπως και στην έκθεσή του στη «Μέδουσα», στην ίδια αυτή ενότητα παρουσιάζονται έργα μιας προσωπικής τεχνικής του, τα κολάζ ξυλογραφίας, στα οποία δημιουργεί αφαιρετικές συνθέσεις με λωρίδες από μεγάλες ξυλογραφίες που τεμαχίζει, δημιουργώντας μια νέα εικόνα μέσα από μια προϋπάρχουσα εικόνα. **Στην τρίτη ενότητα της έκθεσης** παρουσιάζονται μεγάλα και πολυσύνθετα κολάζ ξυλογραφίας μαζί με μεγάλων διαστάσεων ζωγραφικά έργα με ευθείες αναφορές στη μεγάλη Ζωγραφική, τα οποία δημιούργησε μετά το 1986 και μέχρι το 2018. Εικονογραφική αφηγηρία των έργων αυτών αποτελεί η ρίζα των δέντρων, ενώ όλη αυτή την ενότητα της δουλειάς του την ονομάζει με τον ειρωνικό τίτλο «Επιστροφή στις ρίζες», εκφράζοντας την πεποίθησή του ότι δεν υπάρχει επιστροφή στις ρίζες γιατί «ρίζα είναι μία, όλα τα άλλα είναι παραλλαγές της». **Η τέταρτη και τελευταία ενότητα της έκθεσης** παρουσιάζει ζωγραφικούς πίνακες της ύστερης δημιουργικής περιόδου του έργου του (2015-2019): με παράλληλη χρήση του κολάζ, εικονίζει τα εργαλεία της ζωγραφικής του, στα οποία αποτίει έναν εννοιολογικών προεκτάσεων ύστατο φόρο τιμής, συγκεράζοντας τη χειρωναξία της τέχνης του με την αναρώτησή του για τα κρυμμένα νοήματα της εικόνας.

Την έκθεση επιμελείται η **Ελισάβετ Πλέσσα** και τον αρχιτεκτονικό σχεδιασμό της υπογράφει ο **Σταύρος Παπαγιάννης (Stage Design Office)**.

Η έκθεση πλαισιώνεται από πλήρως εικονογραφημένη μεγάλη **μονογραφία** για το έργο του Μαρτίνου Γαβαθά, την οποία επιμελήθηκε η **Ελισάβετ Πλέσσα** και σχεδίασε η **Εριφύλη Αράπογλου (ενARTE)**. Ο δίγλωσσος (ελλ-αγγλ) τόμος αυτός περιλαμβάνει κείμενα της **Δάφνης Αγγελίδου**, του **Δημήτρη Δημηρούλη**, του **Χριστόφορου Μαρίνου**, και της **Ελισάβετ Πλέσσα**.

Ξεναγήσεις για το κοινό

Το Σάββατο 24 Μαΐου, τα Σάββατα 14, 21, 28 Ιουνίου, και την Κυριακή 29 Ιουνίου (τελευταία ημέρα της έκθεσης) **στις 12.30** θα πραγματοποιηθούν **ξεναγήσεις ανοικτές για το κοινό από την επιμελήτρια της έκθεσης και της έκδοσης Ελισάβετ Πλέσσα**.

Τα εγκαίνια της έκθεσης θα πραγματοποιηθούν την Πέμπτη 16 Μαΐου 2025, 18:00-22.00.

Διάρκεια έκθεσης: 16 Μαΐου – 29 Ιουνίου 2025

Ώρες λειτουργίας: Τρίτη - Σάββατο 11:00 - 19:00, Κυριακή 10:00 - 16:00, Δευτέρα κλειστά

Η είσοδος για το κοινό είναι ελεύθερη.

Πινακοθήκη Δήμου Αθηναίων, Κτήριο Α:

Λεωνίδου & Μυλλέρου, Πλ. Αυδή, Μεταξουργείο

Πληροφορίες: 210 5202420 | www.opanda.gr